

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. IV. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

de Angelico, idem dici potest de Seraphico, atque Subtili.

Confirm. 2. Ipsi adversarii practicè revocant, quod speculativè docent. Sic Fagnanus in 1. p. *Primi Decret. in C. Ne imitatis. de Constitutionibus. n. 206. § seq.* valde invehitur in usum sententiæ probabilis, & plurimis argumentis conatur probare, non esse licitam sententiam minùs tutam, nec certam: at in *Cap. Si quis sanè. de peculio clericorum* ait, sententiam, obligantem clericos ad expendenda bona, in pios usus ex justitia, esse communioem, & tutiorem: tamen oppositam ut verioem, & in praxi tutam propugnat. An igitur sola ejus autoritas reddidit hanc sententiam certam? non credo. Maxime autem sequaces Janseii, qui rigorem ubique præferunt, sententias plures, non tantum non certas, sed certò falsas, sequuntur, & eorum autoritas nullius momenti est.

307. Probant conclusionem alii 3. ex propositione 3. damnata ab Alexandro VIII. quæ sic habet: *Non licet sequi opinionem, vel inter probabiles probabilissimam*: non autem est sermo de propositione probabilissima, & simul magis tutam, sed de minùs tuta, quam, etiam probabilissimam, sequi illicitum dicebant; nam neque Wendrokus, qui in *nota prima in epistolam quintam Provincialium*, neque Synichius, qui in *Saule exrege lib. 1. cap. 27.* eam propositionem docuerunt, voluerunt, illicitum esse, sequi sententiam probabilissimam, & simul magis tutam: & aliunde certum est, licere talem opinionem sequi, imò etiam sententiam improbabilem, dummodo sit magis tuta: ergo licet sequi sententiam probabiliorem, & minùs tutam; quia etiam probabilissima est aliis probabilior.

Quia tamen reponi potest, ex ea damnatione tantum inferri, quòd liceat sequi sententiam probabiliorem, quando simul est probabilissima, non autem in aliis casibus: quæ licentia esset nimis restricta; hinc probatio ista valeat, quantum potest. Interim tamen ratio adversæ partis, scilicet, quòd opinio probabilior, minùs tuta, in concursu tutioris, quamvis minùs probabilis, non excludat periculum peccandi, per hanc damnationem eversum est. Dein etiam satis constat, quòd, sicut Alexander VII. & Innocentius XI. suis decretis voluerunt restringere nimiam laxitatem, ita Alexander VIII. voluerit prohibere nimium rigorem: & nobis meritò videtur, nimis rigidum esse, si homines semper adstringantur, vel ad omnino tutius, vel ad certum.

ARTICULUS IV.

Solvuntur Objectiones.

308. **O**B. 1. ex Synichio, Christus Joannis 14. v. 6. dicit. *Ego sum veritas*: non dicit: *Ego sum probabilitas*: ergo non licet sequi probabilitatem. Confirm. 1. Idem Dominus dicit: *Matth. 7. v. 14. Angusta porta, & arcta via est, quæ ducit ad vitam*: sed porta probabilitatis est valde laxa: ergo non ducit ad vitam. Confirm. 2. Probabilissimus est Academicismus: sed hic est fons omnis

flagitii ex S. Aug. lib. 3. contra Academicos. c. 16. ergo & ille: adeoque est illicitum, eum sequi. Resp. retorqueo argumentum. Christus neque dicit: *Ego sum moralis, vel etiam physica certitudo, neque conscientia invincibiliter errans, aut ignorantia invincibilis*: sed absolute dicit: *Ego sum veritas*: ergo neque istas licet sequi. Videant adversarii, quo se, aliisque abducant zelo, non secundum scientiam. Nec malè argumentum retorquet Banholzer in *ethice Christiana n. 44.* Christus dicit: *Ego sum panis*, & non dicit: *Ego sum placenta*: ergo non licet comedere placentas. In forma. neg. conf. cum enim veritatem semper assequi sit impossibile, Christus Dominus contentus est, si saltem sequamur id, quod majorem præferet verisimilitudinem.

309. Ad 1. confirm. neg. min. si præsertim intelligatur porta majoris probabilitatis: nam inprimis multæ leges Christianæ Religionis, e. g. circa dilectionem inimicorum, castitatem ac justitiam, quæ certæ sunt, satis adstringunt introitum in cælum. Sanè Ador. 24. v. 25. disputante S. Paulo de justitia, & castitate, & de iudicio futuro, tremefactus est prætor Felix, nec tamen illi gentili, nisi certa proposuerit Doctor Gentium. Si addamus, quòd nunquam licitum sit, se eximere lege, nisi probabilius sit, eam non dari, (quod pro nunc his adversariis permittimus) januam cœli satis arctamus; non enim debemus eam tam arctam facere, quam faciunt adversarii; nam semper debere, facere aut tutiora, aut certa, videtur esse supra conditionem humanam; fere, sicut lex, faciendi semper optima, esset pessima; quia foret perpetua causa peccatorum. Ad secundam confirm. neg. ma. Aliud longè est probabilitas Theologica, tam absolute, quam comparative talis: aliud probabilitas illa Academica. vide dicta num. 295. § seq.

310. Ob. 2. Proverb. 14. v. 12. dicitur: *Esse via, quæ videtur homini justa, novissima autem ejus deducunt ad mortem*: ergo non est sequenda via probabilitatis, etiam majoris. Confirm. Homines ut plurimum discordant à regula moralitatis, seu principiis moralibus, potius per defectum, quam per excessum: sic videmus, ordinariè hæreticos laxare viam salutis, contra SS. Patres eam stringere: ergo & nos debemus eam potius stringere, quam laxare. Resp. Argumentum est simile huic: *Aliquod animal est rugibile; ergo etiam Petrus*. S. Scripturæ ibi est sermo de via voluptatis, & ambitionis, quæ hominibus carnalibus videtur justa, seu comoda, sed ducit ad mortem: at non ita via majoris probabilitatis. Ad confirm. Semper habendum præ oculis illud: *Ne quid nimis*. Sanè homines faciliùs deficiunt à moralibus principiis in executione, quam cognitione juxta illud Poëtæ: *Video meliora, probòque, deteriora sequor*: & quamvis etiam deficiant aliquando in cognitione, non ideo debemus, probabilitatem majorem respuere, & ubique quærere certitudinem; cum hæc acquiri sæpiùs nequeat, neque tutum sit, omnes ad tutiora adstringere.

311. Quod attinet ad hæreticos, inprimis non rectè ducitur ab iis argumentum; nec enim debemus in omnibus prorsus esse ipsis contrarii: sufficit contradicere eorum erroribus.

ARTICULUS V.

312. **O**B. I. S. Augustinus *relatus in*
Cap. Si quis autem. 4. de pœnit.

313. Ob. 2. Idem S. Doctor l. i. de utili-
tate credendi c. 11. ait: Tria sunt item, velut fini-
tima sibi in animis hominum, distinctione dignis-
sima, intelligere, credere, opinari: quæ, si per se
ipsa considerentur, primum semper sine vitio est, se-
cundum aliquando cum vitio, tertium nunquam sine
vitio: & inferius addit: Quod intelligimus igitur,
debemus rationi: quod credimus, auctoritati:

Cæterum, quòd S. Bernardus non velit
 talem operantem formaliter peccare, patet ex
 paulo inferiùs additis, dum ait, talem volonta-
 tem mereri aliquid præmii. Sic autem habet:
Et quidem laude dignam dixerim, vel solam inten-
tionem piam: nec planè condigna remuneratione
fraudabitur, in opere quoque non bono, ipsa bona
voluntas: attamen sine malo quocunque (hoc est
materiali) non erit decepta simplicitas. Ecce ad-
 mittit S. Doctor in opere, etiam non omnino
 bono, seu ex errore admissò, voluntatem bo-
 nam: adeòque sentit, etiam probabilitatem ali-
 quam à peccato excusare.

Licet opinio non sit actus immediate elicitus à prudentia (cùm hæc, utpote virtus intellectualis, videatur debere elicere tantùm actus certos) tamen potest esse actus directus, seu imperatus: plura hæc de re vide suprà num. 232. unde opinio probabilior est sufficienter prudens, sive ipsa sit regula directiva, saltem in quibusdam casibus, sive eâ suppositâ possit elici dictamen certum immediate directivum actuum, de quo vide num. 224. & sequentibus. Quod autem, ut docet S. Thomas, in statu innocentie